

Urząd Gminy Iłowo – Osada
ul. Wyzwolenia 5
13-240 Iłowo - Osada

Nawiązując do wniosku z dnia 07.02.2017 r. (data wpływu: 09.02.2017 r.) o wydanie zaleceń konserwatorskich dla remontu pomnika ku czci więźniów obozu w Działdowie, rozstrzelanych w latach 1941-1943, znajdującego się na cmentarzu w Lesie Białuckim, gm. Iłowo – Osada, działka nr 1/40, w oparciu o art. 27 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. DzU z 2014 r., poz. 1446, z późn. zmianami), **Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Konserwator Zabytków** określa następujące zalecenia konserwatorskie:

1. Cmentarz wojenny wraz z pomnikiem został ujęty został w gminnej ewidencji zabytków prowadzonej na podstawie art. 22 ust 4 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W związku z tym mają zastosowanie zapisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz przepisy odrębne, w tym ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tj. DzU z 2016 r., poz. 290, z późn. zmianami).
2. Zgodnie z art. 5 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami właściciel lub posiadacz zabytku, w ramach sprawowanej nad zabytkiem opieki, jest zobowiązany do: naukowego badania i dokumentowania zabytku, prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku oraz korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości. W przedmiotowym przypadku oznacza to m.in. konieczność dostosowania zakresu i sposobu prowadzenia robót budowlanych i prac konserwatorskich, w tym materiałów przewidzianych do wykorzystania do walorów zabytkowych obiektu, ze względu na które w/w obiekt został ujęty w ewidencji zabytków.
3. Pomnik znajdujący się w Lesie Białuckim, w miejscu tragicznych zdarzeń, poświęcony „Ofiarom Hitlerowskich Zbrodni” to niewątpliwie szczególne miejsce, które należy chronić ze względu na wartość historyczną i naukową, która jest uzależniona od wiarygodności obiektu jako źródła wiedzy.

Obecny pomnik, zaprojektowany w latach 50. XX w. przez p. Bolesława Wolskiego (m.in. architekta, plastyka, członka Szarych Szeregów i żołnierza Armii Krajowej) **posiada przemyślaną formę, kompozycję** (istotne dla kompozycji są szczegółowo opracowane detale – zróżnicowane kolorystycznie płyty, wysokość stopni, wysunięcie płyt - dające efekt rytmiczności i światłocieniowości) **i dostosowany został do otoczenia krajobrazu oraz wykonany z materiałów typowych dla okresu swojego powstania.**

W związku z powyższym, pomimo iż proponowany marmur (jako nowa okładzina pomnika) znajduje swoje szerokie zastosowanie w budownictwie, należałoby zachować istniejące płyty lastrykowe. Lastryko jest materiałem odpornym na promieniowanie UV, ścieranie oraz dość wytrzymałe na działanie czynników atmosferycznych, dlatego też doskonale nadaje się do zastosowań zewnętrznych.

W przypadku planowanego remontu należy dążyć do zatrzymania procesów niszczących w/w pomnika i jego elementów, poprzez wykonanie prac renowacyjnych polegających na oczyszczeniu, dezynfekcji, uzupełnieniu ubytków, spoinowaniu i impregnacji przy użyciu materiałów historycznie uzasadnionych. Proponowane maszty flagowe, a przede wszystkim ich materiał (tworzywo sztuczne) nie stanowią kontynuacji materiału historycznego jakim jest drewno. W przypadku konieczności ich wymiany, nowe maszty powinny być wykonane z materiałów tradycyjnych (np. drewno) zharmonizowanych z wystrojem przestrzeni.

Zgodnie z zasadami ochrony konserwatorskiej, wszelkie działania inwestycyjne przy obiekcie historycznym, należy podporządkować zasadzie maksymalnego poszanowania pierwotnej substancji oraz oryginalnych elementów, dlatego też założeniem prac renowacyjnych powinno być **przywrócenie, bądź spotęgowanie, pełnych walorów estetycznych i wartości historycznej oraz naukowej zabytku.**

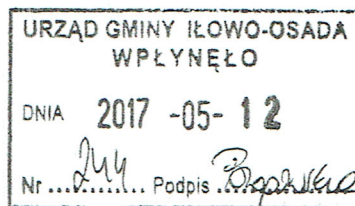
WARMIŃSKO-MAZURSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

Dariusz Barton

a/a

IZNR.5183.299.2017.kd

Olsztyn, dn. 10.05.2017 r.

P. Grabowski
P. Boduratto
P. Kwoździński
12.05.17 r. *[Signature]*

Urząd Gminy Iłowo – Osada
ul. Wyzwolenia 5
13-240 Iłowo - Osada

Nawiązując do wniosku z dnia 05.04.2017 r. (data wpływu: 24.04.2017 r.) o uzgodnienie dokumentacji technicznej remontu pomnika ku czci więźniów obozu w Działdowie, rozstrzelanych w latach 1941-1943, znajdującego się na cmentarzu w Lesie Białuckim, gm. Iłowo – Osada, działka nr 1/40, Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Konserwator Zabytków uprzejmie informuje, że w świetle obowiązujących przepisów nie posiada delegacji prawnej do uzgadniania dokumentacji technicznej.

Ponadto, W-M WKZ uprzejmie przypomina, iż cmentarz wojenny wraz z pomnikiem został ujęty został w gminnej ewidencji zabytków prowadzonej na podstawie art. 22 ust 4 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. DzU z 2014 r., poz. 1446, z późn. zmianami).

Organy administracji publicznej mają obowiązek przestrzegać przepisów prawa i zachowania odpowiednich procedur administracyjnych. Zatem, zgodnie z art. 39 ust 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (t.j. DzU z 2016 r., poz. 290, z późn. zmianami), w stosunku do obiektów budowlanych i obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego, **wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków**. Wg art. 30 ust. 2 w/w ustawy Prawo Budowlane do zgłoszenia robót budowlanych należy dołączyć, w zależności od potrzeb, pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami (np. wojewódzkiego konserwatora zabytków). Katalog działań budowlanych w stosunku, do których należy uzyskać pozwolenie budowlane, a które podlegają zgłoszeniu organowi budowlanemu określają kolejno art. 29, 29a, 30, 31 w/w ustawy Prawo budowlane.

Dodatkowo, W-M WKZ przypomina, że w powyższej sprawie zajął już stanowisko zaleceniami konserwatorskimi z dn. 21.02.2017 r., znak: IZNR.5183.108.2017.kd, które należy uwzględnić w dalszym postępowaniu.

WARMIŃSKO-MAZURSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTEKÓW
[Signature]
Dariusz Barton

Otrzymują:

1. Starostwo Powiatowe, ul. Kościuszki 3, 13-200 Działdowo,
2. a/a